

กระบวนการทำข่าวของเสียงอเมริกาประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นายปรัชัย ศตะสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

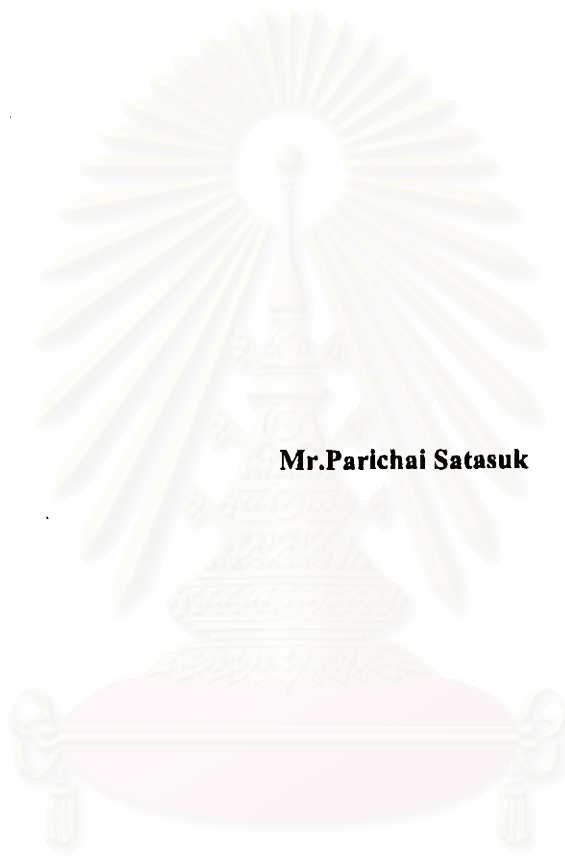
ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-639-606-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEWS PROCESSING OF THE VOICE OF AMERICA AT SOUTH EAST ASIA

NEWS BUREAU

Mr.Parichai Satasuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-639-606-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กระบวนการทำข่าวของเสียงอเมริกาประจำภูมิภาค

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โดย

นายปรีชัย ศตะสุข

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์

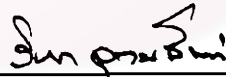
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

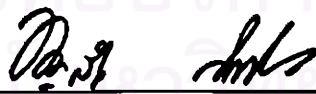
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

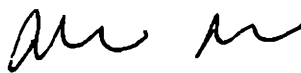
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิภา อุตมฉันท)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริภายะ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปรัชญ ศตะตฺข : กระบวนการทำข่าวของเสียงอเมริกาประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (NEWS PROCESSING OF THE VOICE OF AMERICA AT SOUTH EAST ASIA NEWS BUREAU) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ขวัญเรือน กิติวิวัฒน์, 228 หน้า. ISBN 974-639-606-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อศึกษากระบวนการทำข่าวของเสียงอเมริกา ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และวิเคราะห์ปัจจัยที่เข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการทำข่าว ตลอดจนประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานด้านข่าวที่ปรากฏออกมาให้เห็นผ่านเนื้อหาข่าว ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและแนวคิด 3 กลุ่มมาใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ทฤษฎีโครงสร้าง และหน้าที่ของสื่อมวลชน กลุ่มที่ 2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำข่าวและปัจจัยที่เข้ามามีผลต่อกระบวนการทำข่าว และกลุ่มที่ 3 ทฤษฎีการประเมินการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ อันประกอบด้วยการรวบรวมข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

ผลจากการวิจัยพบว่า ในกระบวนการทำข่าวนั้น การมอบหมายงานข่าวซึ่งเป็นภาพรวมของการทำงานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กระทำเพียงครั้งเดียวก่อนที่ผู้สื่อข่าวหลักจะมาประจำอยู่ ณ สำนักงานที่กรุงเทพฯ มีนโยบายขององค์กรอันได้แก่ธรรมเนียม 3 ประการเป็นกรอบหลักที่ผู้สื่อข่าวยึดถือและปฏิบัติตาม ในขณะที่ตัวผู้สื่อข่าวก็มีแนวทางในการทำงานเป็นของตนเองบนพื้นฐานของความเป็นมืออาชีพ โดยที่ขั้นตอนการปฏิบัติงานประจำวัน ผู้สื่อข่าวมีอิสระในการคัดเลือกข่าวด้วยการให้คุณค่าของข่าวภายใต้ดุลยพินิจของตนเอง มีบรรณาธิการคอยเป็นผู้กำกับดูแลและประเมินคุณค่าของข่าวนั้นๆ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในกระบวนการทำข่าวมีปัจจัยภายในที่เข้ามามีอิทธิพลมากที่สุดก็คือ นโยบายขององค์กร สำหรับปัจจัยภายนอกที่เข้ามามีอิทธิพลมากที่สุดคือแหล่งข่าวลำดับแรก ที่ผู้สื่อข่าวต้องการสัมภาษณ์เพื่อนำเสียงไปประกอบรายงานข่าว และจากการประเมินเนื้อหาข่าวที่รายงานโดยผู้สื่อข่าวหลักพบว่า ข่าวส่วนใหญ่เป็นข่าวหนักที่มีความน่าสนใจในระดับนานาชาติ ซึ่งในการนำเสนอไม่ได้เป็นลักษณะเพียงเพื่อการให้ข้อมูลเท่านั้น แต่มีส่วนของความคิดเห็นจากผู้สื่อข่าวและของแหล่งข่าวลำดับแรกสอดแทรกอยู่ด้วย เนื่องจากผู้สื่อข่าวได้ใช้กระบวนการทางวาทกรรมบนจุดยืนและนโยบายขององค์กร ที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ทางการเมืองระหว่างประเทศและภาพลักษณ์ของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสำคัญ ทำให้รูปแบบการนำเสนอข่าวขาดความเป็นกลางในบางครั้ง

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3971004928 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD:

NEWS PROCESSING / SOUTH EAST ASIA NEWS BUREAU

PARICHAJ SATASUK : NEWS PROCESSING OF THE VOICE OF AMERICA AT SOUTH EAST ASIA NEWS BUREAU. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.

KWANRUEN KITIWAT 228 pp. ISBN 974-639-606-4

This research carried three objectives; to study news processing of the Voice of America at South East Asia news bureau, to analyze factors that influence the news processing and to assess the performance of news reports. The researcher applied three groups of theories and concepts as the framework of the study: firstly, theories of structural and functional of mass media; secondly, theories of news processing and influences on news content; thirdly, theory of media performance assessment (MPA). The methodology of qualitative analysis was implemented by a series of in-depth interviews and as a participant observer.

The results show: In news processing, before being stationed in the Southeast Asia Bureau, VOA correspondents are briefed only once of the Southeast Asia coverage overview. The Voice of America has 3 fundamental rules as the frame for its staff to strictly observe. At the same time, however, correspondents, under their own professional discretion, have their strip of reporting news. In routine work, correspondents are free to select any newsworthy events and they work under the supervision of editors. Nevertheless, the most influential "internal" factor in news processing is the organizational policy, while the most influential "external" factor is primary news sources, whose voices are inserted into the news reports. As far as the news contents written by correspondents are being assessed, most of the news reports are hard news involved with international interest. The form of reporting is not only for disseminating information, but is also associated with opinions either from the correspondents or the sources. The correspondents use discourse process base on the policy and stand point of the organization, which are certainly in line with the interest of the political affairs and the image of the United States of America, which may sometimes effect the balance of the news reports.

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต 2536 Nov/11

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Dr. K. K. K.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกล่าวแสดงความขอบพระคุณและขอบคุณ ต่อบรรดาผู้ที่มีพระคุณในการศึกษา ต่อในระดับปริญญาโท ภาคนอกเวลาราชการ เริ่มจากนุพการี ที่ให้ความรักและกำลังใจรวมทั้งทุนช่วยเหลือการศึกษาในยามที่ผู้ทำวิจัยขาดสภาพคล่องตลอดระยะเวลา 2 ปีครึ่ง สำหรับพระคุณของอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอโน้มรับด้วยความเคารพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ที่ปรึกษาในการทำวิจัย, อาจารย์ดร.ศิริชัย ศิริภายะ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณอาจารย์ดร.ศิริชัย ธรรมวานิช ที่เคยสอนข้าพเจ้าในระดับปริญญาตรี ที่ให้ข้อเตือนใจในการทำวิทยานิพนธ์ นอกเหนือไปจากนี้ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้องในรุ่นเดียวกัน ที่ให้ความบันเทิงและความจริงใจและความช่วยเหลือในฐานะเพื่อนที่ดีต่อกัน โดยเฉพาะคุณวรลณี จิรัชศรี ที่ช่วยทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข้าพเจ้าในฐานะผู้วิจัย ขอกล่าวแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการศึกษาในระดับปริญญาโท ภาคนอกเวลาราชการไว้สั้นๆ เพื่อเป็นข้อคิดให้กับผู้ที่ได้อ่านงานวิจัยเล่มนี้ว่า งานวิจัยจะสมบูรณ์ได้นั้น คงต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ ประการแรกคือ ความพร้อมของตนเอง ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ประการที่สอง ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา รู้จักค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมทั้งจากตำราและจากผู้รู้ โดยเฉพาะอาจารย์และเพื่อนๆ อย่างสม่ำเสมอ ประการที่สาม ความมีมานะอดทน ประการที่สี่ แรงใจสนับสนุนจากคนรู้ใจ ซึ่งได้แก่ภรรยาของข้าพเจ้า ที่อดทนรอการไปฮันนีมูนหลังเสร็จการทำวิจัย และประการสุดท้ายที่สำคัญที่สุดคือ ต้องมีความรู้จริงและใช้เวลาอย่างเต็มที่กับการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อให้งานวิจัยออกมาดีที่สุดในที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และในที่สุดอันสูงศักดิ์ก็จะตกกับผู้ทำวิจัยนั่นเอง

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าต้องขออภัยหากมีความผิดพลาดบางประการในงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และท้ายที่สุด ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยเล่มนี้จะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมสำหรับผู้ที่ได้อ่านและทำความเข้าใจกับวิทยานิพนธ์เล่มนี้อย่างพอสมควร และเป็นแนวทางในการทำวิจัยต่อเนื่องในอนาคต

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญ (ต่อ).....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	15
วัตถุประสงค์.....	15
ขอบเขตและข้อจำกัดการวิจัย.....	16
นิยามศัพท์.....	16
ข้อสันนิษฐานการวิจัย.....	18
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	40
4. โครงสร้างและกระบวนการทำข่าวของเสียดอเมริกา ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	43
5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลในกระบวนการทำข่าวของเสียดอเมริกา ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	79
6. ความสามารถของการทำงานผ่านเนื้อหาข่าวของเสียดอเมริกา.....	119
7. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	138
รายการอ้างอิง.....	156
ภาคผนวก.....	159
ประวัติผู้เขียน.....	228

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางแสดงจำนวนและประเภทของข้าวแบ่งตามรายประเทศ.....	120
2. ตารางแสดงรายละเอียดของข้าวที่เกี่ยวข้องกับประเทศกัมพูชาที่เลือกมาวิเคราะห์..	123
3. ตารางแสดงการประเมินความสามารถในการทำงานด้านข้าวพร้อมรายละเอียด ของเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	124-126

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แผนภูมิแสดง โครงสร้างองค์กรโดยรวมของหน่วยงานกระจายเสียง ระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา.....	8
2. แผนภูมิแสดง โครงสร้างองค์กรของเสียงอเมริกา.....	9
3. แผนภูมิแสดง ภาพขององค์กรผู้ผลิตสื่อมวลชนภายใต้แรงกดดันทางสังคม.....	21
4. แผนภูมิแสดง โครงสร้างของหน่วยงานข่าวของเสียงอเมริกา.....	44
5. แผนภูมิแสดง โครงสร้างของห้องข่าวกลาง.....	45
6. แผนภูมิแสดง โครงสร้างของส่วนมอบหมายงานข่าว.....	48
7. แผนภูมิแสดง ทิศทางการผลิตและการไหลของข่าว จากหน่วยงานข่าว.....	55
8. แผนภูมิแสดง ปัจจัยที่เข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการทำข่าว.....	80
9. แผนภูมิแสดง ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกิดจากผู้ทำการสื่อสารใน กระบวนการทำข่าวของเสียงอเมริกา.....	90

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย